

ข้อจำกัดและข้อกำหนดในการประกอบธุรกิจ

1. กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณา (สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย, 2548)

การควบคุมดูแลการโฆษณาสินค้าหรือบริการที่ยังมิได้ถูกควบคุมการโฆษณาโดยกฎหมายอื่น ซึ่งกฎหมายได้กำหนดลักษณะของข้อความที่จะใช้ในการโฆษณาไว้ ดังนี้ การโฆษณาจะต้องไม่ใช่ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค หรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวมทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้น จะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพคุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งเสริมการจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ

ข้อความดังต่อไปนี้ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อสังคมเป็นส่วนรวม

1. ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง
2. ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างถึงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินจริงหรือไม่ก็ตาม
3. ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมหรือ นำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ
4. ข้อความที่จะทำให้เกิดแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน
5. ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการโฆษณา และได้กำหนดลักษณะเกี่ยวกับ “วิธีการ” ที่ใช้ในการโฆษณาไว้ว่า การโฆษณาจะต้องไม่กระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกายหรือจิตใจหรืออันอาจก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การควบคุมการใช้ข้อความโฆษณาออกโดย กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2526) ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2534) ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2538) และฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2538) โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับข้อความ

โฆษณาสินค้าหรือบริการแยกออกต่างหากจากข้อความถวายพระพร การโฆษณาแถมพิก ซึ่งรางวัลด้วยการ เสียโชค การประกวดชิงรางวัล การให้ของแถม ให้สิทธิประโยชน์โดยให้เปล่า ต้องระบุรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทั้งนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบธุรกิจในการปฏิบัติตามดังกล่าว ซึ่งย่อมก่อให้เกิดผลดีทั้งต่อประกอบธุรกิจและผู้บริโภคเป็นส่วนรวม

2. จรรยาบรรณวิชาชีพโฆษณา (สมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย, 2548)

หลักการพื้นฐาน

1. การโฆษณาทุกชิ้นจะต้องถูกกฎหมาย มีเกียรติ ซื่อสัตย์ และนำเสนอความจริง การโฆษณาไม่ควรมีความขัดแย้งกับศีลธรรมอันดี และระเบียบสังคม

2. ในการสร้างสรรค์งานโฆษณา ควรกระทำด้วยการตระหนักถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และอยู่ภายใต้หลักของการแข่งขันที่ยุติธรรมที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงการธุรกิจ

3. การโฆษณาต้องไม่ทำให้สาธารณชนเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในการโฆษณา

รายละเอียดปฏิบัติ

1. ประกอบวิชาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตามหลักปฏิบัติและวิชาการ และอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

2. ไม่ทำการใดๆ อันอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม และไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียในจริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม

3. ไม่ควรกระทำการโฆษณาอันเป็นการดูหมิ่นเชื้อชาติ ศาสนา หรือความเชื่อ หรือสิ่งอันเป็นที่เคารพสักการะของบุคคลทั่วไป

4. ไม่ควรกระทำการโฆษณาอันทำให้เกิดความสำคัญผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับ สินค้า บริการ การแสดง หรืออื่นๆ หรือใช้อวดสรรพคุณจนเกินความจริงจนทำให้ผู้เห็นหรือผู้ฟังเกิดความสำคัญผิด

5. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยใช้ความเชื่อเกี่ยวไสยศาสตร์ หรือเรื่องโชคลางมาเป็นข้ออ้าง

6. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยการเลียนแบบเครื่องหมายการค้า คำขวัญ หรือข้อความสำคัญจากการโฆษณาของผู้อื่น อันทำให้ผู้อื่นเห็น หรือผู้อื่นได้ยินเกิดความเข้าใจผิดหรือไขว้เขวเกี่ยวกับสินค้า บริการ หรือการแสดงของผู้อื่น

7. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยใช้ศัพท์สถิติ ผลการวิจัย หรืออ้างอิงรายงานทางวิทยาศาสตร์ในทางที่ไม่สมควร หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิดโดยที่สินค้านั้นไม่มีคุณสมบัติตามที่อ้าง

8. ไม่ควรกระทำการโฆษณาโดยอ้างถึงตัวบุคคล หรือสถาบัน โดยที่ตัวบุคคล หรือสถาบันนั้นไม่มีตัวตนอยู่จริงและไม่ได้ใช้สินค้าและบริการ หรือชมการแสดงนั้นจริง

9. ไม่ควรกระทำการโฆษณาอันอาจมีผลเป็นอันตรายต่อเด็ก หรือผู้เยาว์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ หรือทำให้ขาดความรู้สึกผิดชอบ หรือโดยอาศัยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของบุคคลดังกล่าวมา ใช้เป็นเครื่องมือในการจูงใจโดยไม่สมควร

3. กฎหมายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) (สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย, 2548)

1. ชื่อ เว็บไซต์ หรือชื่อโดเมนเนม (Domain Name) คือระบบการแปลที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต จากข้อมูลทางเทคนิคในระบบ ดิจิทัล (001100) มาแปลงเป็นระบบภาษาคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า ระบบ DNS System ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ แปลงตัวเลขดิจิทัลมาเป็นตัวอักษรโรมัน ซึ่งเป็นภาษามนุษย์ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตเพื่อง่ายแก่การจดจำ

ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้นห้ามนำมาใช้เป็นชื่อเว็บไซต์เด็ดขาด กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องนี้เป็น พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 108 บุคคลใดปลอมเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมาย ร่วมของบุคคล อื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วใน ราชอาณาจักรต้องระวางโทษไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 109 บุคคลใดเลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมาย ร่วมของบุคคล อื่นที่ได้จดทะเบียนแล้วในราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อ ว่าเป็นเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคล อื่นนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่ เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สรุป คือหากชื่อทางการค้าเครื่องหมายการค้า นั้น จดทะเบียนไว้กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา และนำเอาไปใช้เป็น ชื่อโดเมน ก็อาจมีความผิดตามกฎหมายฉบับดังกล่าวได้

แต่หากชื่อทางการค้าเครื่องหมายการค้า ไม่ได้จดทะเบียนการค้าไว้กับกรมทรัพย์สินทางปัญญา ก็ตาม การกระทำดังกล่าวหากทำให้คนทั่วไปสับสนหลงผิดว่าเว็บไซต์ เกี่ยวข้อง หรือเป็นสินค้า หรือ บริการของเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่แท้จริง การกระทำดังกล่าวก็อาจผิดกฎหมายฐานลวงขาย (Passing off) ตามประมวลกฎหมายอาญาได้ ซึ่งระบุไว้ว่า

มาตรา 272 ผู้ใดเอาชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ในการประกอบการค้าของผู้อื่นมาใช้ หรือทำให้ปรากฏที่สินค้า หีบ ห่อ วัตถุที่ใช้หุ้มห่อ แจ้งความรายการแสดงราคาจดหมายเกี่ยวกับการค้า หรือสิ่งอื่น ทำนองเดียวกัน เพื่อให้ ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้า หรือการค้าของผู้อื่น ส่วนของการปรับใช้กฎหมาย และการดำเนินคดีกับ พวกที่นำชื่อเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่นไปจดโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเรียกว่า (Cyber squatter) นั้น ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป เพราะหากข้อเท็จจริงแตกต่างกันผลในทางกฎหมายก็ย่อมแตกต่างกันด้วย

2. ข้อมูลหรือเนื้อหาที่ใช้ (Content) เว็บไซต์ที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตทั้งหมดต้องมีการระบุ รายละเอียดไว้บนเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการบนอินเทอร์เน็ตโดยทั่วไปเข้ามาใช้บริการ หรือเพื่อรับทราบข้อมูลสินค้า และบริการของบริษัท ซึ่งจะขอแบ่งแยกเว็บไซต์ที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตที่ให้บริการเกี่ยวกับธุรกิจ E-Commerce เป็นสองประเภท คือ

- เว็บไซต์ประเภทขายสินค้า และให้บริการ
- เว็บไซต์ประเภทให้บริการข้อมูล

ดังนั้นต้องพิจารณาว่าข้อมูลใดบ้างสามารถนำมาใช้ในเว็บไซต์ได้ ทั้งนี้ข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์ จะไม่สามารถนำมาใช้ในเว็บไซต์ได้ ส่วนข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์สามารถนำมาใช้ในเว็บไซต์ได้ ตัวอย่างของข้อมูลซึ่งไม่มีลิขสิทธิ์ที่กฎหมายพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ระบุไว้คือ ข่าวประจำวัน ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นเพียงข่าวสาร อันมิใช่งานวรรณกรรมคดี วิทยาศาสตร์ หรือศิลปะ รัฐธรรมนูญ กฎหมายข้อดังกล่าวนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จึงสามารถนำมาใช้บนเว็บไซต์ได้ ข้อควรระวังคือ หาก เป็นบทบรรณาธิการ หรือข้อวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้เขียน คอลัมน์ของหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ ข้อมูลเหล่านี้อาจมีลิขสิทธิ์จึงไม่ควรนำมาใช้บน เว็บไซต์ แต่หากนำมาใช้บนเว็บไซต์ แต่หากจำเป็นควรขออนุญาต จากเจ้าของลิขสิทธิ์ให้ถูกต้องพร้อมอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อมูลด้วย

3. การติดต่อเชื่อมโยง (Hyper Link) การทำ Link สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการทำเว็บไซต์ที่ขาดไม่ได้คือ การทำ เว็บไซต์ต้องมีการติดต่อเชื่อมโยงกับเว็บไซต์ เพื่อโฆษณา หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างกัน หากเว็บไซต์ได้มีการเชื่อม ต่อ (Link) ข้อมูลมากเท่าไร คนก็นิยมใช้กันมากขึ้น

ข้อควรระวังในการทำ Link ไม่ว่าจะเป็นแบบ Hyperlink Framming หรือ Metatag คือ หากงานทำ Link นั้นมีลิขสิทธิ์ ต้องทำการขออนุญาต ใช้ลิขสิทธิ์จากเจ้าของงานก่อน ทั้งนี้โดยไม่ได้ทำเพื่อแสวงหากำไร และมีการแสดงที่มาของข้อมูล การทำลิงค์ดังกล่าวก็ไม่ถือว่าผิดกฎหมายลิขสิทธิ์ เนื่องจากว่าการทำ Hyperlink ดังกล่าว เมื่อพิจารณาในทางเทคนิคเว็บไซต์ที่ทำ Hyperlink ขึ้นไปยังเว็บไซต์อื่นนั้นจะกระทำได้โดยไม่มีการนำงานลิขสิทธิ์ของผู้อื่นมาไว้ในคอมพิวเตอร์ Server ของเว็บไซต์ที่เชื่อมโยงเว็บไซต์ เป็นแต่เพียงตัวกลาง (Conveyor) ในการเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ที่อ้างอิงเท่านั้น แต่ในกรณีที่มิขออนุญาต การนำเอางานลิขสิทธิ์ของผู้อื่นมาดาวน์โหลดในเว็บไซต์ อาจถือว่าเป็นการทำซ้ำ หรือเผยแพร่งานลิขสิทธิ์ของ ผู้อื่นตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้

มาตรา 4 "ทำซ้ำ" หมายความว่า ความรวมถึงคัดลอกไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ เลียนแบบ ทำสำเนา ทำแม่พิมพ์ บันทึกเสียงและ ภาพจากต้นฉบับ จากสำเนา หรือการโฆษณา ในส่วนอันเป็นสาระสำคัญ ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับโปรแกรม คอมพิวเตอร์ ให้ความหมายถึง คัดลอกหรือทำสำเนาโปรแกรม คอมพิวเตอร์จากสื่อบันทึกใด ๆ ไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ในส่วนอันเป็น สาระสำคัญ โดยไม่มีลักษณะเป็นการจัด ทำงานขึ้นใหม่ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

"เผยแพร่ต่อสาธารณชน" หมายความว่า ทำให้ปรากฏต่อสาธารณชนโดยการแสดง บรรยาย การแสดง ทำให้ ปรากฏ ด้วยเสียง หรือภาพ การก่อสร้าง การจำหน่าย หรือโดยวิธีอื่นใด ซึ่งงานที่ได้จัด ทำขึ้น

มาตรา 27 การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 15(5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำการดังนี้

- การทำซ้ำ หรือดัดแปลง
- เผยแพร่ต่อสาธารณชน

ระเบียบปฏิบัติที่เจ้าของเว็บไซต์ควรทำเป็นมาตรฐาน คือ การที่จะเชื่อมโยงข้อมูลจำนวนมากควรทำสัญญา ขออนุญาตให้ใช้ข้อมูลกันเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่อง หลักฐานการฟ้องร้องในภายหลัง

4. ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการประกอบกิจการเว็บไซต์

- ข้อกำหนด และเงื่อนไข (Term & Condition) เนื่องจาก ในการซื้อขายสินค้าบนอินเทอร์เน็ตนั้นมีคนที่มีเชื้อชาติมากมายหลายภาษา สัญชาติต่างกัน กฎหมายก็ต่างกัน ดังนั้น ผู้ประกอบกิจการ E-commerce จึงควรกำหนดกฎกติกาในการซื้อขาย หรือให้บริการที่เป็นกลาง สำหรับผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต และเพื่อประโยชน์ในทางการค้า โดยใน Term & Condition ดังกล่าวจะกำหนดข้อจำกัดความรับผิดชอบในเรื่องความชำรุดบกพร่องของสินค้าหรือบริการ (Limitation of liability) กฎหมายข้อบังคับใช้ (Governing Law) ซึ่งควรเป็นกฎหมายไทย และข้อกำหนดอื่นๆ อีกมากมาย

- ข้อปฏิเสธความรับผิด (Disclaimer) ควรกำหนดเข้าไปในเว็บไซต์ โดยรายละเอียด ของ Disclaimer ระบุเกี่ยวกับการยกเว้นความรับผิด หรือความเสียหายที่เกิดจากความผิดพลาดของคอมพิวเตอร์ การกระทำของแฮกเกอร์ หรือไวรัสคอมพิวเตอร์ต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาข้อพิพาททางกฎหมายในภายหลัง

- นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Policy) ซึ่งจะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ นโยบายในการคุ้มครองของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ ของเว็บไซต์ว่าเว็บไซต์ ใช้ระบบรักษาความปลอดภัยแบบใด เช่น SSL (Secure Socket Layer) หรือ SET แล้วแต่กรณี เพื่อให้ ผู้ใช้บริการหรือสมาชิกเว็บไซต์มั่นใจได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าจะได้รับการคุ้มครอง

5. ฐานข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตกับพระราชบัญญัติความลับทางการค้า (Database Right)

พระราชบัญญัติได้ให้ความหมาย ของคำว่า ความลับทางการค้า ที่ได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายฉบับนี้ดังนี้

- ข้อมูลทางการค้าซึ่งยังไม่ใช่ที่รู้จักกันโดยทั่วไป หรือยังเข้าถึงไม่ได้ในหมู่บุคคล ซึ่งโดยปกติต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการค้า ดังกล่าว

- เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากการเป็นความลับนั้น
- เป็นข้อมูลที่ถูกควบคุมความลับทางการค้า ได้ใช้มาตรการที่เหมาะสม เพื่อรักษาไว้เป็นความลับ

ผู้ใดเปิดเผยความลับทางการค้าของผู้อื่น ให้เป็นที่ลวงรู้โดยทั่วไป ในประการที่ทำให้ ความลับทางการค้านั้น สิ้นสภาพการเป็นความลับทางการค้า โดยเจตนาอันแก่ล่ง ให้ผู้ควบคุม ความลับทางการค้าได้รับความเสียหาย ในการประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะกระทำโดยการโฆษณาด้วย เอกสาร การกระจายเสียง หรือการแพร่ภาพ หรือการเปิดเผย ด้วยวิธีอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ